

Positionpaper UF-schuim

Veilig na-isoleren vraagt om aandacht voor gezondheid, feiten, normactualisatie en innovatie

Afzender	VENIN – Vereniging van Erkende Na-Isolatiebedrijven in Nederland
Onderwerp	Gezondheid, normactualisatie en veilige innovatie bij na-isolatie met UF-schuim
Datum	mei 2026

Kernboodschap

VENIN Isolerend Nederland staat voor veilige, verantwoorde en kwalitatief hoogwaardige na-isolatie. Wij staan achter bedrijven die aantoonbaar werken binnen bestaande wet- en regelgeving, beoordelingsrichtlijnen, certificeringsschema's en kwaliteitscontroles.

Signalen over acute gezondheidsklachten bij toepassing van ureumformaldehydeschuim (UF-schuim) nemen wij zeer serieus. Veiligheid en gezondheid van bewoners, opdrachtgevers en medewerkers staan altijd op de eerste plaats.

Concreet roept VENIN Isolerend Nederland het Rijk op om dit onderzoek te versnellen, te verbreden en landelijk te coördineren tot één samenhangende onderzoeksopdracht naar UF-schuim, formaldehyde-emissies, gezondheidsklachten, causaliteit en de huidige normen. Dit onderzoek moet reproduceerbaar, openbaar toetsbaar en breed gedragen zijn. Niet meerdere stromen naast elkaar, maar één aanpak: één regie, één onderzoeksopdracht, één planning en eenduidige communicatie richting bewoners, sector en beleidsmakers.

Aanleiding

De afgelopen twee decennia zijn in Nederland zeer veel woningen na- en bijgeïsoleerd met behulp van UF-gerelateerd isolatieschuim. De toepassing van UF-schuim vond plaats binnen een stelsel van destijds geldende wet- en regelgeving, certificeringskaders, beoordelingsrichtlijnen en bouwkundige kaders. Dat historische vertrekpunt is belangrijk: bedrijven die aantoonbaar volgens de geldende normen en certificeringsvoorwaarden werken, verdienen een feitelijke en zorgvuldige beoordeling.

UF-schuim is een isolatiemateriaal dat wordt toegepast bij spouwmuurisolatie. Met name tijdens de uithardingsfase, en afhankelijk van omstandigheden mogelijk ook in de periode daarna, kan formaldehyde vrijkomen. Formaldehyde is een stof die bij blootstelling gezondheidsklachten kan veroorzaken, met name aan ogen, neus en luchtwegen. In bepaalde situaties kan dit leiden tot

blootstelling in de woning en tot acute klachten zoals irritatie aan ogen, neus en luchtwegen, hoofdpijn of misselijkheid.

De kernvraag is niet wie de schuld krijgt, maar wat nodig is om bewoners en medewerkers te beschermen. Beleidskeuzes moeten worden gebaseerd op onafhankelijke metingen, gezondheidskundige duiding en bouwfysische analyse. Omdat formaldehyde afkomstig kan zijn uit uiteenlopende bronnen in en rond de woning, is het belangrijk om bij causaliteitsonderzoek ook andere mogelijke bronnen mee te wegen. Daarbij kan worden gedacht aan bouwmaterialen, plaatmateriaal, lijmen, interieurproducten, meubels, vloerafwerkingen en eerdere renovaties.

Deze signalen vragen daarom om een zorgvuldige, transparante en gezamenlijke aanpak. Bewoners moeten serieus worden genomen, isolatiebedrijven moeten kunnen werken met heldere en actuele normen, en beleidskeuzes moeten worden gebaseerd op feiten, objectieve toetsing en wetenschappelijke causaliteitsanalyse.

Ons standpunt

VENIN Isolerend Nederland kiest voor een evenwichtige lijn: gezondheid en veiligheid voorop, feiten boven aannames, en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek als basis voor beleid. Dat betekent: niet bagatelliseren, maar ook niet generaliseren.

In lijn hiermee heeft VENIN Isolerend Nederland haar leden geadviseerd de toepassing van UF-schuim voorlopig te pauzeren, totdat aanvullend onafhankelijk onderzoek is afgerond, er helderheid bestaat over de gezondheidskundige risico's en – indien nodig – aangepaste certificeringseisen en verwerkingsrichtlijnen zijn vastgesteld. Daarmee sluit VENIN Isolerend Nederland zich aan bij het advies van de GGD'en. Dit is een voorzorgsmaatregel die vooruitloopt op de uitkomsten van het onderzoek en die niets afdoet aan onze overtuiging dat structurele besluiten uiteindelijk op onafhankelijke wetenschappelijke feiten gebaseerd moeten zijn.

Wij staan achter bedrijven in de sector die professioneel, gecertificeerd en volgens de geldende richtlijnen werken. Onder de bestaande kwaliteitsinfrastructuur verstaan wij het samenspel van beoordelingsrichtlijnen, URL's en BRL's, certificeringsschema's, product- en procescontroles, voorinspecties, uitvoeringsvoorschriften, oplevercontroles en toezicht door certificatie-instellingen. Die infrastructuur is alleen geloofwaardig als zij actueel, controleerbaar, handhaafbaar en primair gericht is op bescherming van gezondheid en veiligheid.

Als uit onderzoek blijkt dat bestaande normen onvoldoende bescherming bieden, dan moeten deze normen worden aangescherpt. Als blijkt dat aanvullende voorwaarden nodig zijn voor toepassing, ventilatie, vooronderzoek, 0-meting, monitoring, bewonerscommunicatie of arbeidsveiligheid, dan moeten deze voorwaarden worden vastgelegd en gehandhaafd. En als blijkt dat veilige toepassing niet of onvoldoende kan worden gegarandeerd, dan moet dat eveneens helder worden uitgesproken.

Zorgvuldig beleid vraagt om proportionaliteit. Incidenten verdienen volledig en onafhankelijk onderzoek. Bevindingen mogen echter niet zonder causaliteitsanalyse worden veralgemeeniseerd naar alle toepassingen, alle woningen of alle gecertificeerde bedrijven. Het onderzoek dient gericht te zijn op risicobeheersing, normactualisatie, preventie en handelingsperspectief.

Oproep tot snel en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek

VENIN Isolerend Nederland constateert dat de eerste stappen al zijn gezet. De GGD'en hebben op basis van een desktopstudie geadviseerd UF-schuim voorlopig niet toe te passen, het RIVM

herziet de grenswaarden voor formaldehyde, en het Rijk werkt samen met RIVM, GGD'en en meetbedrijven aan een eenvoudiger en betrouwbaarder manier om formaldehyde in woningen te meten.

VENIN Isolerend Nederland roept het Rijk op om alle lopende en voorgenomen onderzoeken, initiatieven en betrokken instanties samen te brengen in één landelijke onderzoeksopdracht. Niet meerdere sporen naast elkaar, maar één aanpak waarin RIVM, GGD'en, certificatie-instellingen, onafhankelijke meetlaboratoria, toxicologen, bouwfysici, arbodeskundigen, fabrikanten, uitvoerende bedrijven, woningcorporaties, opdrachtgevers en bewonersvertegenwoordigers hun rol hebben.

GGD'en zijn essentieel voor gezondheidkundige signalering, bewonerscontact en het duiden van klachten. Voor normactualisatie, meetprotocollen en toepassingsvoorwaarden is daarnaast landelijke regie nodig, met brede wetenschappelijke, technische en beleidsmatige expertise.

De onderzoeksopdracht moet vooraf scherp worden afgebakend. Het doel is niet het publiek uitmeten van schuld of omvang, maar het beantwoorden van de vragen die nodig zijn voor veiligheid, vertrouwen en uitvoerbaar beleid: wanneer ontstaan risico's, hoe worden zij gemeten, welke maatregelen werken en welke normen moeten worden aangepast?

De urgentie is groot. VENIN Isolerend Nederland pleit ervoor dat de onderzoeksopdracht op zeer korte termijn wordt vastgesteld, dat eerste tussentijdse bevindingen binnen drie maanden na start beschikbaar komen en dat zo mogelijk binnen zes maanden een advies volgt over normen, meetmethoden, toepassingsvoorwaarden en handelingsperspectieven voor bestaande woningen.

Uitblijven van snel en gericht onderzoek heeft directe gevolgen. Bewoners van reeds met UF-schuim geïsoleerde woningen blijven dan zonder eenduidig handelingsperspectief, gecertificeerde bedrijven en hun medewerkers werken zonder geactualiseerde kaders, en opdrachtgevers, woningcorporaties en particuliere eigenaren stellen na-isolatieprojecten uit. Dat vertraagt de verduurzaming van de woningvoorraad, ondermijnt het vertrouwen in certificering en toezicht en vergroot het risico dat beleidskeuzes worden gemaakt op basis van onvolledige feiten – met maatregelen die onnodig zwaar of juist onvoldoende beschermend uitpakken.

0-meting voorafgaand aan isolatiewerkzaamheden

VENIN Isolerend Nederland pleit ervoor om in het vervolgonderzoek expliciet aandacht te besteden aan een wetenschappelijk onderbouwde 0-meting voorafgaand aan isolatiewerkzaamheden. Zo'n 0-meting moet inzicht geven in de bestaande binnenmilieusituatie, aanwezige formaldehydeconcentraties, ventilatiecondities, vocht, temperatuur, bouwkundige kenmerken en mogelijke andere bronnen van formaldehyde in de woning. Alleen met een objectieve uitgangssituatie kan achteraf zorgvuldig worden beoordeeld of gemeten waarden of klachten aan de isolatiewerkzaamheden zijn toe te schrijven.

Onderzoeksvragen

VENIN Isolerend Nederland ziet de volgende vragen als leidend voor het vervolgonderzoek:

- 1.** Hoe kan een oorzakelijk verband tussen klachten en spouwmuurisolatie objectief en reproduceerbaar worden vastgesteld?
- 2.** Welke formaldehydeconcentraties worden voor, tijdens en na toepassing gemeten, en hoe ontwikkelen deze waarden zich in de tijd?
- 3.** Welke rol spelen andere formaldehydebronnen in woningen, zoals bouwmaterialen, interieur, ventilatiegedrag of eerdere renovaties?

4. Welke woningkenmerken vergroten het risico op verhoogde concentraties, bijvoorbeeld spouwconstructie, kierdichting, ventilatie, vocht, temperatuur of bouwjaar?
5. Welke uitvoeringsomstandigheden, producteigenschappen of weersomstandigheden vergroten het risico?
6. Waarom worden in sommige woningen wel en in andere woningen geen verhoogde concentraties vastgesteld?
7. Zijn de huidige grenswaarden, meetmethoden, BRL's, URL's, certificeringsschema's, voorinspecties en oplevercontroles voldoende?
8. Is een verplichte 0-meting voorafgaand aan isolatiewerkzaamheden noodzakelijk en hoe moet deze worden ingericht?
9. Welke aanvullende voorwaarden zijn nodig om bewoners en medewerkers te beschermen tijdens en na uitvoering?
10. Welke handelingsperspectieven zijn nodig voor bewoners van woningen waar UF-schuim al is toegepast?
11. Onder welke voorwaarden kunnen UF-vrije alternatieven versneld en veilig worden toegepast?

Benodigde partijen en rollen

Een geloofwaardig en uitvoerbaar onderzoek vraagt om een heldere rolverdeling tussen de betrokken partijen:

Partij	Rol in het onderzoek
Rijk	Regie, opdrachtverlening, onafhankelijke financiering, landelijke besluitvorming en opvolging.
RIVM	Toxicologische en gezondheidskundige duiding, beoordeling van blootstelling, grenswaarden en risicobeoordeling.
GGD'en	Signalering van klachten, bewonerscontact, gezondheidskundige advisering en praktische casuskennis.
Certificatie-instellingen	Vertaling van onderzoeksresultaten naar toetsbare procesaanpassingen, inspectieprotocollen, certificeringsvoorwaarden en handhaving.
Onafhankelijke meetlaboratoria	Objectieve metingen, meetprotocollen, reproduceerbare data en kwaliteitsborging van meetresultaten.
Bouwfysici, toxicologen en arbeidshygiënist	Analyse van woningkenmerken, emissies, blootstelling, werknemersveiligheid en causaliteit.
Fabrikanten en leveranciers	Productinformatie, emissiegegevens, toepassingsvoorwaarden en medewerking aan onafhankelijke toetsing.
VENIN Isolerend Nederland	Vertegenwoordiging van de gecertificeerde na-isolatiebedrijven, sectorcoördinatie en kennisdeling; aanspreekpunt voor Rijk, toezichthouders en certificatie-instellingen en vertaling van wetenschappelijke uitkomsten naar uitvoerbare en handhaafbare protocollen.

Partij	Rol in het onderzoek
Uitvoerende bedrijven	Praktijkkennis, uitvoeringsdata, toegang tot projecten, uitvoeringscondities en feedback op protocollen.
Woningcorporaties, eigenaren en bewoners	Toegang tot woningen, ervaringen uit de praktijk, bewonersperspectief en toetsing van handelingsperspectieven.

Rol van certificatie-instellingen en normen

Certificatie-instellingen spelen een cruciale rol bij kwaliteitsborging. Zij vertalen technische en procesmatige eisen naar toetsbare uitvoeringspraktijk, voeren controles uit en zorgen dat gecertificeerde bedrijven aantoonbaar volgens de regels werken.

VENIN Isolerend Nederland pleit ervoor dat certificatie-instellingen nadrukkelijk worden betrokken bij procesaanpassingen, inspectieprotocollen, certificeringsvoorwaarden, oplevercontroles en handhaafbaarheid. De inhoudelijke beoordeling van gezondheidsrisico's en grenswaarden moet plaatsvinden op basis van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en landelijke regie, met betrokkenheid van onder meer RIVM en relevante deskundigen.

Normen moeten primair de gezondheid en veiligheid van bewoners en medewerkers beschermen. Daarnaast moeten zij duidelijk, meetbaar, uitvoerbaar, controleerbaar en handhaafbaar zijn. Waar normen verouderd zijn of onvoldoende rekening houden met nieuwe inzichten, moeten zij worden geactualiseerd. Waar naleving tekortschiet, moet daarop worden gehandhaafd. Waar bedrijven aantoonbaar professioneel en conform de geldende regels werken, verdient dat erkenning.

Gezondheid, transparantie en vertrouwen

De energietransitie vraagt om versnelling van woningisolatie, maar mag nooit ten koste gaan van gezondheid of vertrouwen. Een woning verduurzamen mag bewoners niet onzeker of ziek maken. Ook medewerkers in de sector moeten erop kunnen vertrouwen dat materialen, werkwijzen en beschermingsmaatregelen veilig zijn.

Daarom is transparantie in algemene zin essentieel. Bewoners en opdrachtgevers moeten weten welk materiaal is toegepast, welke certificering en protocollen gelden, welke meet- of oplevergegevens beschikbaar zijn, welke klachten mogelijk relevant zijn, waar zij terecht kunnen bij zorgen en wanneer meting of nader onderzoek zinvol is.

Tegelijkertijd moet worden voorkomen dat alle na-isolatie of alle bedrijven over één kam worden geschoren. De meeste bedrijven werken professioneel en binnen de geldende kaders. De discussie over UF-schuim mag niet leiden tot onnodige onzekerheid over veilige en bewezen vormen van isolatie.

VENIN Isolerend Nederland constateert dat het Rijk de subsidie voor isolatie met UF-schuim sinds 1 april 2026 heeft stopgezet, onder meer binnen de ISDE, de SVVE en de SVOH, en per 1 juni 2026 ook binnen DUMAVA. VENIN Isolerend Nederland heeft begrip voor deze voorzorgsmaatregel in afwachting van de onderzoeksresultaten. Meer in het algemeen vindt VENIN Isolerend Nederland dat publieke stimuleringsregelingen en subsidies bij voorkeur moeten worden gekoppeld aan uitvoering door aantoonbaar gecertificeerde bedrijven, naleving

van actuele protocollen en controleerbare kwaliteitsborging. Daarmee wordt verduurzaming gestimuleerd zonder concessies te doen aan veiligheid en vertrouwen.

Innovatie en UF-vrije alternatieven

VENIN Isolerend Nederland juicht innovatie in de isolatiesector toe. De ontwikkeling van UF-vrije producten, waaronder minerale schuimen en andere alternatieve isolatiematerialen, past bij de bredere beweging naar veiligere, duurzamere en toekomstbestendige oplossingen.

Innovatie moet echter altijd gepaard gaan met toetsing. Nieuwe producten zijn pas een verantwoord alternatief als hun prestaties, veiligheid, emissies, duurzaamheid en toepasbaarheid onafhankelijk zijn beoordeeld. UF-vrije alternatieven moeten daarom voldoen aan dezelfde uitgangspunten: aantoonbare veiligheid, heldere toepassingsvoorwaarden, onafhankelijke beoordeling en controleerbare kwaliteitsborging.

VENIN Isolerend Nederland ondersteunt veilige innovatie door kennisdeling binnen de sector, het stimuleren van onafhankelijke toetsing, het meewerken aan pilots, het delen van praktijkervaringen en het voeren van overleg met certificatie-instellingen en deskundigen over duidelijke en controleerbare kwaliteitskaders.

Onze inzet

VENIN Isolerend Nederland wil actief bijdragen aan één landelijke aanpak, zonder de onafhankelijkheid van het onderzoek aan te tasten. De vereniging kan praktijkkennis, uitvoeringsinformatie, ervaringen van gecertificeerde bedrijven en toegang tot praktijklocaties beschikbaar stellen.

Ook wil VENIN Isolerend Nederland meewerken aan verbeterde protocollen voor voorinspectie, 0-meting, uitvoering, oplevering, monitoring, bewonerscommunicatie, klachtenafhandeling, nazorg en arbeidsveiligheid. Publieke stimulering van woningisolatie moet kwaliteit en veiligheid versterken, bijvoorbeeld door subsidies en regelingen waar mogelijk te koppelen aan aantoonbaar gecertificeerde uitvoering en actuele protocollen.

**Bescherm bewoners. Bescherm medewerkers. Bundel onderzoek en partijen.
Geef snel duidelijkheid.**

Alleen zo behouden we vertrouwen in de na-isolatiesector en in de noodzakelijke verduurzaming van Nederlandse woningen.